

Paraules de Macià

"Catalunya tindrà l'Estatut que ella vulgui." Cal que sospesem, analitzem i meditem aquesta bella i concisa síntesi continguda dins la planera i simple oració del nostre cabdill. Aquestes poques paraules enclouen l'alt i ferm esperit democràtic del nostre decidit capdavanter en la lluita per al triomf de la nostra llibertat i responen plenament també a l'esperit democràtic del nostre poble, palesat en tot moment.

No diu Macià que l'Estatut que Catalunya tindrà, sigui el que ell s'hagi cregut possible o convenient en el present moment polític mundial, ibèric i català; no espera que els orientadors del nostre partit i dels altres partits catalans assenyalin quin és l'Estatut que Catalunya pot arrencar al govern de la República; no creu tampoc que les actuals Corts Constituents hagin de marcar l'amplitud i l'abast d'aquest Estatut, ni menys encara que el Govern pugui fixar els límits a la plasmació imminent del nostre desig de llibertat col·lectiva; Macià diu que "Catalunya tindrà l'Estatut que ella vulgui."

L'apòstol incansable del nostre dret a la llibertat i del dret a la llibertat de tots els pobles assenyala, en aquestes meditades paraules, el voler del poble català com el factor bàsic i decisiu, per damunt de tot altre, pel triomf del seu Estatut, Drets històrics, imperatius geogràfics, raons lingüístiques, diversitats racials, motius econòmics, tot l'embalum d'arguments esgrimits fins ara inútilment pel triomf de la nostra llibertat, resten dins l'esperit essencialment democràtic d'aquestes clares paraules, arreconats a segon terme i deixen la via ampla, neta i oberta a l'actuació intel·ligent, decidida i duradora del voler actual de Catalunya.

Catalunya, en llavis del nostre President, no vol pas dir la Catalunya estricta ni la Catalunya Gran, ni la Catalunya històrica, ni la Catalunya geogràfica, ni la Catalunya estatal, ni la Catalunya idiomàtica. Vol dir el poble català viu i dinàmic que vol i que necessita la seva llibertat per actuar amb plena cordialitat i avinentesa amb tots els pobles lliures del món per la pau universal per la llibertat dels

homes, i per la plasmació de la Justícia social.

Esquerra Republicana de Catalunya, els membres del nostre partit escampats arreu de les nostres terres, amarats d'aquest esperit democràtic que palpita dins les nostres ànimes i du al cor del nostre venerable guaiador, cal que prediquem amb l'exemple i de baix a dalt, de cada un de nosaltres als altres, cal que enfortim aquest voler de tots els catalans, cal que l'exterioritzem, cal que el fem dinàmic i actuant, cal que es tradueixi amb actes de prosselitisme, amb actes d'afirmació, cal que estiguem preparats a fer operant i triomfadora aquesta voluntat nostra per damunt i més enllà de tots els obstacles que puguin oposar-se a la consecució d'aquest ideal de llibertat del nostre poble.

Camins de pau però de dignitat,

camins de germanor però de reconeixement dels nostres drets són els que ens plauen a nosaltres i els únics camins per on voldríem sempre conduir els nostres esforços, fer els nostres sacrificis, fins marcar els nostres guanys i els nostres avenços. Camins de violència no voldríem mai que fossin els nostres; els trepitjarem sempre a contracor i ens hi inclinarem amb recança i àdhuc amb repugnància, però no recularem mai a emprar els mitjans que calguin si són honorables i imprescindibles àdhuc els de la virilitat i els de la força quan la tirania i l'opressió s'atreveixen a oposar-se cegament, crudelment, inhumanament al nostre voler de llibertat.

Serens i decidits laborem temps enllà amb els ulls fets i la pensa compenetrada amb aquestes paraules prometedores: "Catalunya tindrà l'Estatut que ella vulgui."

J. RIERA I PUNTÍ

La creació d'un "cineclub"

Es gairebé impossible que els elements selectes, dins el consuetudinari públic cinematogràfic de Reus, s'hagin adonat de l'existència del novíssim art del cinema, i en conseqüència de la possibilitat d'una cultura en tal sentit, el mitjà per a lograr la qual, és la contemplació ordenada dels films que puguin que dar compresos dins la categoria artística.

"Anar al cine", entra ja en el repertori de les costums generals; però és tan anàrquica l'exhibició comercial de films, que ha donat lloc a que puguin fer-se dues afirmacions categòriques oposades, que ens són igualment familiars: "m'agrada" o "no m'agrada" el cine. Les quals podran expressar una diferència temperamental, però no un criteri estètic.

A nosaltres tampoc ens agrada el cine; ens sembla una estupidesa mentre es redueixi a un procediment de lograr l'embotament per mitjà de l'exhibició de l'últim "hombre más guapo del mundo", o bé l'última mecanògrafa rossa o morena (única diferència essencial), contractada en els estudis d'Hollywood.

Però potser que l'incompatibilitat que acabem de manifestar, hagi contribuït a què se'ns destaqués més vivament allò en què descobríem veritable dignitat artística. En tals casos hem convingut, que cap espectacle en l'actualitat ha assolit tantes realitzacions, ni ofereix tantes possibilitats com el cinema.

No per atzar, sinó perquè és la manifestació artística de la nostra època, així l'espectacle teatral, com la literatura l'escultura, la pintura, l'arquitectura (qui sap si en el pervindre, la música) i fins també "la vida", han sentit la seva màgica influència.

Inútil, però, fóra l'intent de lograr una cultura literària, amb només base que u n munt de llibres sense triar, si es careixia ademés d'orientació per fer l'escull. Pel contrari, ens caldria una biblioteca i un plan.

El mateix podríem dir de qualsevol altra rama artística; i no és una excepció el cinema.

Organitzar una "cinemateca" és el que ens proposava Júnglar des de "Les Circumstàncies", en un article titolat "Per una Associació de

Lerroux visita Macià

Ahir al migdia el senyor Lerroux visità el President de Catalunya al Palau de la Generalitat i en sortir del despatx presidencial, es dirigí als periodistes i digué:

—Tinc molt gust, senyor Macià, de parlar amb vós i en repetir-vos el que us he dit en els vostre despatx, davant dels periodistes, puix que ells són els notaris de la fe pública.

Així és—seguí manifestant—que si per una fatalitat s'arribés a la dissolució del Parlament, cosa que no desitjo ni faré res per a que es produeixi, sense haver resolt la qüestió de Catalunya, m'afirmo en el que he dit i en el compromís que he adquirit amb mi mateix, amb Catalunya i amb el país enter, o sigui que en el cas que jo m'hagués de fer càrrec del Govern, la primera qüestió que tractaria de resoldre és el problema de Catalunya. La millor de les realitats és la lleialtat i el parlar clar.

El senyor Macià contestà:

—Jo en diferents ocasions he declarat que no és obligació per a mi acceptar ni el pacte de San Sebastian ni la resolució de les Corts, sinó la voluntat de Catalunya, i per això espero que les Corts aprovin l'Estatut d'acord amb la voluntat de Catalunya per a anar tots junts com a germans.

El senyor Lerroux recordà que a San Sebastian hi havia representants de partits catalans, si bé no de la Generalitat, perquè aleshores no estava constituïda i ells es comprometeren a acceptar aquesta solució.

El senyor Macià insistí en els seus punts de vista i li digué que ell i Catalunya agraeixen al cap del Partit Radical la seva actitud durant la discussió de la Constitució en el sentit que no es taponés l'Estatut, però que la seva posició és la que acabava d'exposar.

Cinèfils a Reus". Oferim la nostra col·laboració per una iniciativa tan simpàtica i properament, mans a l'obra, projectarem un esboç del plan pel catàleg.

E. D. M.